

[Pürschel.]

at den højtærede Minister virkelig er i Udvikling paa dette Punkt. Det daværende ærede Medlem Hr. Heilesen sagde videre,

„at Luften i Retssalen imidlertid er ren for Mistanke om Partiskhed, er af overordentlig stor Betydning, det er i Virkeligheden af afgørende Betydning for hele Samfundslivet, og den, der forstaaer Betydningen af rene Linier i Retsplejen, maa ogsaa forstaa, at det kan være betænkeligt at henlægge til Dommerens Afgørelse Spørgsmaal, hvis Udformning han selv eller andre paa hans Vegne og Answer har medvirket til.“

Altsaa den, der forstaaer Betydningen heraf, af de rene Linier, maa ogsaa se dette. Jeg stiller disse Ord af en meget højagtet, radikal Meningsfælle til den højtærede Justitsministers Raadighed til Overvejelser i en ledig Stund.

Jeg skal dernæst gøre nogle Bemærkninger med Hensyn til § 4. Det Mindretal, hvortil jeg hører, har stillet Forslag om, at denne Paragraf skulde udgaa. Vi har gjort det af mange Grunde, som er udviklet i Betænkningen, og jeg skal her begynde med den første. Det fremgaar af den Besvarelse, den højtærede Justitsminister har givet, og hvori han jo støtter sig til en i øvrigt ikke særlig elsket Forgængers Autoritet, nemlig Landstingsmand Rytters, at Meningen med dette Lovforslag absolut er, at Befolkningen skal kunne faa billigere Retshjælp end hidtil, idet den hidtil har faaet saadan Hjælp til Sagførertakster. Det er ganske interessant at høre. Vi har altsaa foreløbig faaet fastslaaet dette om disse Takster, som det ellers ikke har været muligt at vriste et Ord ud af den højtærede Justitsminister om, at de skal være billigere. Det er for at skaffe en billigere Retshjælp, at dette sker. Og Hr. Rytter fortsætter med at sige: at det er Meningen ogsaa at komme Sagførertaksterne paa visse Omraader noget til Livs ved, at man paa Dommerkantorerne kan faa udført simple Forretninger for lavere Takster, end Sagførerne tager. Dette er ogsaa en interessant Udvikling for Partiet Venstre; thi her ser man altsaa, at Partiet ved *Statsmødler* etablerer en Konkurrence til private næringsdrivende med det Formaal at underbyde dem, og vel at mærke private næringsdrivende, som ikke paa nogen Maade har et Monopol; thi i saa Fald kunde man jo parallelisere dette med det ærede Medlem Hr. Pinstrups Kamp for Kvaksalvernes Anerkendelse. Der kunde drages en vis Parallel der; men det kan man ikke her,

thi paa dette Omraade er det Kvaksalveri, som har Venstres høje Bevaagenhed, fuldt ud tilladt. Man har virkelig her en fuldkommen liberal Ordning, og liberal er jo et godt Ord i Venstres Øre, man har den liberalest mulige Ordning. Enhver har Lov til at beskæftige sig med disse Ting, enhver har Lov til at udføre Arbejdet til en hvilken som helst Betaling. Men dog etablerer Partiet Venstre, dette *liberale* Parti, her med Statsmidler og ved Hjælp af Statsfunktionærer en Konkurrence til det private paa liberalt Grundlag drevne Erhverv. Ogsaa dette viser, at der er Udvikling i Partiet Venstre, og det er jo meget interessant at se. Det er ofte, at de smaa Ting giver et Billede af Livet i det store. Saaledes tror jeg, at man paa flere Punkter kan finde et Billede af Livet i dette lille — jeg betragter det nemlig som et meget lille — Lovforslag. Men nu ved vi altsaa dette, at det er Tanken at etablere Statskonkurrence, og det er Tanken at skaffe billig Retshjælp. Derimod har det ikke været muligt at aflokke den højtærede Justitsminister en Udtalelse om, hvilke Takster man tænker sig. Nej, siger den højtærede Minister, den bedste Vej for de Herrer til at faa disse Takster at se er at vedtage Lovforslaget, saa begynder vi paa det. Ja, det er jo fortrinligt, hvis man blot ikke ønskede at se Taksterne for at afgøre, hvorvidt man bør tage Lovforslaget, for saa er Fremgangsmaaden nu ikke saa heldig. Det er det samme som at sige til en Mand: Hvis Du vil vide nogen Besked om Livet efter Døden, kan Du bare begaa Selvmord, saa er Du sikker paa at faa det at vide. Men det er ikke nogen Fremgangsmaade, som kan gøre Regning paa at vinde almindelig Tilslutning. Derfor tror jeg heller ikke, at den højtærede Justitsministers Henvisning til bare at vedtage Loven kan siges at indeholde nogen synderlig Realitet.

Den højtærede Minister har ogsaa sagt, at denne Lov vilde ikke komme til at koste ret meget, thi man vilde ved den billige Retshjælp faa saa mange Penge ind, at det kunde dække Merudgiften, og med Hensyn til Merudgiften har den højtærede Minister henvist til den Beregning, der findes i Lovforslaget, som det fremsattes i 1927—28. Det er der opgjort, at der paa de 103 Dommerkantorer er normeret 263 Fuldmægtige, men formentlig findes nogle flere, og man regner med, at man kan nøjes med 200. Dette Tal svæver jo i Luften. Sagførernes Repræsentanter i den første Kommission regnede med 138, Dommerne regnede med, at man ingen vilde kunne undvære, og de, der hverken var Dommere eller Sagførere,